

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/νση Κύριας Ασφάλισης Μισθωτών
Τμήματα Α' και Β'
Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 29
Τ.Κ. : 101 10
Τηλ. : 210 – 3368124,-27,-28
210-336811-12

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΗ ΔΙΑΥΓΕΙΑ

Αθήνα, /11/2012

Αριθμ. πρωτ.: Φ.80000/οικ.27040 /1798

ΠΡΟΣ :

1) Γ.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. - ΔΙΟΙΚΗΣΗ
Γενική Διεύθυνση
Ασφαλιστικών Υπηρεσιών
Διεύθυνση Παροχών
Αγ. Κωνσταντίνου 8,
102 41, Αθήνα

2) Φορείς Επικουρικής
Ασφάλισης αρμοδιότητας
Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής
Ασφάλισης & Πρόνοιας

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ :

Λοιπούς φορείς κύριας ασφάλισης
αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας
Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας

ΘΕΜΑ : Γνωστοποίηση δημοσίευσης ν. 4093/2012 και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή του.

Σας γνωρίζουμε ότι στο Φ.Ε.Κ. 222 τεύχος Α' δημοσιεύτηκε ο ν. 4093/2012, στο άρθρο πρώτο, υποπαράγραφος ΙΑ.4 του οποίου εισάγονται από 1.1.2013 ουσιαστικές μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ..

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :

Με τις διατάξεις αυτές, από 1.1.2013, καθορίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος **ως γενικό όριο ηλικίας το 67ο έτος και ελάχιστος χρόνος ασφάλισης τα 15 έτη** (στα πλαίσια της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 102/1952). Επίσης, από 1.1.2013, ως γενική προϋπόθεση πλήρους συνταξιοδότησης καθορίζεται η συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας. Επιπλέον, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις προβλέπεται ότι:

α) Στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης από 1.1.2013 και εφεξής, εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10, του ν.3863/2010, όπως διαμορφώνονται ως προς το χρόνο ασφάλισης και τα όρια ηλικίας από 1.1.2015 και εφεξής, προστιθέμενων, ταυτόχρονα, 2 ετών στα διαμορφούμενα όρια ηλικίας. Διευκρινίζεται, ότι τούτο ισχύει για όσες περιπτώσεις συνταξιοδότησης εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10, του ν.3863/2010, όπως ισχύει.

β) Από 1.1.2013, όλα τα ισχύοντα κατά την 31^η.12.2012 όρια ηλικίας συνταξιοδότησης (όπου αυτά προβλέπονται), των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και της Τράπεζας της Ελλάδος, τα οποία προβλέπονται από γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις και δεν εθίγησαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.3863/2010, αυξάνονται κατά 2 έτη.

Εξαιρούνται από την αύξηση των ορίων ηλικίας ή/και του χρόνου ασφάλισης α) οι ασφαλισμένες που θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης ως μητέρες τέκνων ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία, σύμφωνα με γενικές ή ειδικές διατάξεις, καθώς και οι χήροι πατέρες ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων και β) οι ασφαλισμένοι των φορέων κοινωνικής ασφάλισης

αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, που έχουν ενταχθεί στο καθεστώς εργασιακής εφεδρείας του ν. 4024/2011.

Παράλληλα, προβλέπεται, ρητώς, ότι διασφαλίζονται τα θεμελιωμένα έως και 31.12.2012 συνταξιοδοτικά δικαιώματα, καθώς και τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν κατοχυρωθεί ή κατοχυρώνονται - με ή χωρίς αναγνώριση πλασματικών χρόνων - προκειμένου για συνταξιοδότηση με προϋποθέσεις που ισχύουν έως 31.12.2012.

Διευκρινίζεται ότι **θεμελιωμένο δικαίωμα** υφίσταται, όταν ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον ελάχιστο χρόνο ασφάλισης και το όριο ηλικίας (**όπου αυτό προβλέπεται**), που απαιτούνται για τη συνταξιοδότησή του. Το θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί οποτεδήποτε και ο ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει εργαζόμενος. **Κατοχυρωμένο δικαίωμα** είναι η δυνατότητα των ασφαλισμένων να συνταξιοδοτηθούν (δηλαδή να «κλειδώσουν») με τις προϋποθέσεις που διαμορφώνονται κατά το έτος συμπλήρωσης του απαιτούμενου κατά περίπτωση χρόνου ασφάλισης ή ορίου ηλικίας.

Αναλυτικά, για την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες :

ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
(υπαχθέντες για πρώτη φορά στην ασφάλιση μέχρι και 31.12.1992)

1. Για τους ασφαλισμένους που συνταξιοδοτούνται λόγω **35ετίας**, οι μεταβολές που επέρχονται από 1.1.2013 στις διατάξεις των δύο πρώτων εδαφίων της παρ.1, του άρθρου 10, του ν. 825/1978, όπως αντικαταστάθηκαν με την παρ.1, του άρθρου 143, του ν. 3655/2008 και την παρ. 1, του άρθρου 10, του ν.3863/2010 συνίστανται :

A. στον ανακαθορισμό του χρόνου ασφάλισης, ο οποίος από 1.1.2013 αναπροσαρμόζεται στα 12.000 ημερομίσθια.

B. στην αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, το οποίο από 1.1.2013 διαμορφώνεται στο 62^ο έτος.

Οι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων που διαμορφώνονται κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 ημερών ασφάλισης.

Η αύξηση του χρόνου ασφάλισης και του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης αποτυπώνεται αναλυτικά κατ' έτος στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης των 10500 ημερών ασφάλισης	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση
2010	10.500	58
2011	10.800	58
2012	11.100	59
2013	12.000	62

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένος/-η που το έτος 2012 έχει πραγματοποιήσει 10.500 ημέρες ασφάλισης, δικαιούται σύνταξη με τις προϋποθέσεις που ισχύουν κατά το ίδιο έτος, δηλαδή θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 59^{ου} έτους της ηλικίας και 11.100 ημερών ασφάλισης .

ii. Ασφαλισμένος/-η που συμπληρώνει από 1.1.2013 και εφεξής 10.500 ημέρες ασφάλισης, δικαιούται σύνταξη με τις προϋποθέσεις που ισχύουν από το έτος αυτό και εφεξής, δηλαδή με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας και 12.000 ημερών ασφάλισης .

2. Για τους ασφαλισμένους/-ες που συνταξιοδοτούνται με **10.000 ημέρες ασφάλισης**, οι μεταβολές που επέρχονται στις διατάξεις της παρ.1β, του άρθρου 28, του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με την παρ. 12 ,του άρθρου 10, του ν.3863/2010, συνίστανται στα ακόλουθα:

- α.** Ανακαθορίζονται από 1.1.2013 για τις γυναίκες ασφαλισμένες του Ιδρύματος τόσο το όριο ηλικίας όσο και ο συντάξιμος χρόνος που απαιτείται για τη λήψη πλήρους σύνταξης και
- β.** Ανακαθορίζεται από 1.1.2013 το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των ανδρών ασφαλισμένων.
Συγκεκριμένα :

α. Γυναίκες ασφαλισμένες :

Από 1.1.2013, το όριο ηλικίας λήψης πλήρους σύνταξης αυξάνεται στο 62^ο και ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης αυξάνεται στις 12.000 ημέρες.

Σε ό,τι αφορά τη λήψη μειωμένης σύνταξης, από 1.1.2013, το όριο ηλικίας διαμορφώνεται στο 60^ο και, εν συνεχεία, το όριο αυτό σταδιακά προσαυξάνεται και καταργείται, μέσω της προσθήκης ενός εξαμήνου ανά έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10, του ν. 3863/2010.

Οι ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων που διαμορφώνονται κατά τη συμπλήρωση των 10.000 ημερών ασφάλισης.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας, για πλήρη και μειωμένη σύνταξη, καθώς και του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης, για τις γυναίκες ασφαλισμένες, αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης των 10.000 ημερών ασφάλισης	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για πλήρη σύνταξη	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για μειωμένη σύνταξη κατά το μεταβατικό στάδιο της σταδιακής κατάργησης
2010	10.000	57	55
2011	10.400	58	56
2012	10.800	58,5	56,5
2013	12.000	62	60
2014	12.000	62	60,5
2015	12.000	62	61
2016	12.000	62	61,5
2017	12.000	62	—

Για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, απαιτείται η πραγματοποίηση τουλάχιστον 100 ημερών ασφάλισης, κάθε έτος, την αμέσως προηγούμενη πενταετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης για σύνταξη.

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης το έτος 2012 θα συνταξιοδοτηθεί με πλήρες ποσό σύνταξης όταν συμπληρώσει 10.800 ημέρες ασφάλισης και το 58,5 έτος της ηλικίας της (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος 2012).

ii. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης το έτος 2014, μπορεί να υποβάλει αίτηση σύνταξης με τη συμπλήρωση 12.000 ημερών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας, προκειμένου για τη λήψη πλήρους σύνταξης ή του 60^{ου} έτους και μισό (60,5), προκειμένου για τη λήψη μειωμένης.

β. Ανδρες ασφαλισμένοι :

Το 63,5^ο έτος της ηλικίας που αποτελεί το όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 10.000 ημερών ασφάλισης μέχρι και 31.12.2012, ανακαθορίζεται από 1.1.2013, στο 67^ο, ενώ το 60^ο έτος της ηλικίας που αποτελεί το όριο ηλικίας μειωμένης συνταξιοδότησης με τον ίδιο χρόνο ασφάλισης, αυξάνεται από 1.1.2013 στο 62^ο. Οι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων που διαμορφώνονται κατά τη συμπλήρωση των 10.000 ημερών ασφάλισης.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης συνταξιοδότησης αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης των 10.000 ημερών ασφάλισης	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για πλήρη σύνταξη	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για μειωμένη σύνταξη
2010	10.000	62	60
2011	10.000	63	60
2012	10.000	63,5	60
2013	10.000	67	62

Για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, απαιτείται η πραγματοποίηση τουλάχιστον 100 ημερών ασφάλισης, κάθε έτος, την αμέσως προηγούμενη πενταετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης για σύνταξη.

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης το έτος 2012 θα συνταξιοδοτηθεί με πλήρες ποσό σύνταξης όταν συμπληρώσει το 63,5 έτος της ηλικίας (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας όπως έχει διαμορφωθεί κατά το έτος 2012).
- ii. Ασφαλισμένος που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης από 1.1.2013 θα συνταξιοδοτηθεί στο 67^ο έτος της ηλικίας με πλήρες ποσό σύνταξης ή στο 62^ο με μειωμένο ποσό σύνταξης.

3. Για τις ασφαλισμένες του Ιδρύματος που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, οι μεταβολές που επέρχονται στις διατάξεις της παρ.1^α, του άρθρου 28, του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με τις παρ. 11 και 13, του άρθρου 10, του ν.3863/2010, αφορούν **στο όριο ηλικίας πλήρους και μειωμένης συνταξιοδότησης, το οποίο, από 1.1.2013, αυξάνονται, αντίστοιχα, στο 67^ο και 62^ο έτος.**

Οι γυναίκες αυτής της κατηγορίας δικαιούνται πλήρη και μειωμένη σύνταξη, με τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας που διαμορφώνονται κατά το έτος συμπλήρωσης, αντίστοιχα, του 60^{ου} και 55^{ου} έτους της ηλικίας.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους σύνταξης αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης του 60^{ου} έτους της ηλικίας	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για πλήρη σύνταξη
2010	4.500	60
2011	4.500	61
2012	4.500	62
2013	4.500	67

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας για μειωμένη σύνταξη αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης του 55^{ου} έτους της ηλικίας	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται για μειωμένη σύνταξη
2010	4.500	55
2011	4.500	56
2012	4.500	57
2013	4.500	62

Στο σημείο αυτό, υπενθυμίζουμε ότι οι ασφαλισμένες που είχαν θεμελιώσει δικαίωμα για μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος μέχρι και 31.12.2010 (δηλαδή που είχαν συμπληρώσει μέχρι αυτή την

ημερομηνία, τουλάχιστον το 55^ο έτος της ηλικίας και 4.500 ημέρες ασφάλισης, από τις οποίες και 100 τουλάχιστον ανά έτος την τελευταία 5ετία), διατηρούν ως προς τη λήψη πλήρους σύνταξης το 60^ο έτος της ηλικίας.

Επίσης υπενθυμίζουμε και το με αριθμ. πρωτ. Φ. 80000/3675/275/08.06.2012 (ΑΔΑ : Β4Λ1Λ-Β5Ε) έγγραφο της υπηρεσίας μας, ως προς τον προσδιορισμό του ποσοστού της μείωσης για τις ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας που υποβάλουν αίτηση για μειωμένη σύνταξη κατά το μεταβατικό στάδιο της σταδιακής προσαύξησης.

Εξυπακούεται ότι για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, απαιτείται η πραγματοποίηση τουλάχιστον 100 η.α. ανά έτος την τελευταία 5ετία πριν την υποβολή της αίτησης για σύνταξη.

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένη με 4.500 ημέρες ασφάλισης, που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2012, μπορεί να υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας.
- ii. Ασφαλισμένη με 4.500 ημέρες ασφάλισης, που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της από 1.1.2013 και μετά, μπορεί να υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας.
- iii. Ασφαλισμένη με 4.500 ημέρες ασφάλισης, που συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2012, μπορεί να υποβάλει αίτηση για μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους της ηλικίας. Το ποσοστό της μείωσης για τη συγκεκριμένη ασφαλισμένη, μολονότι θα υπολογίζεται από το 67^ο έτος της ηλικίας, θα διατηρείται στα 60/200.
- iv. Ασφαλισμένη με 4.500 ημέρες ασφάλισης, που συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας της από το έτος 2013 και εφεξής, μπορεί να υποβάλει αίτηση για μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας. Το ποσοστό της μείωσης για τη συγκεκριμένη ασφαλισμένη, θα διατηρείται στα 60/200, αν η διαφορά της ηλικίας της κατά την υποβολή της αίτησης για μειωμένη σύνταξη και του 67^{ου} έτους της ηλικίας (απαιτούμενο όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη) είναι άνω των 5 ετών.

4. Για τους ασφαλισμένους/-ες που λαμβάνουν **δεύτερη σύνταξη λόγω γήρατος ή αναπηρίας από το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.**, οι μεταβολές που επέρχονται στις διατάξεις της παραγράφου 1, περ. 2, του άρθρου 27, του ν. 1902/1990, όπως ισχύουν με την αντικατάστασή τους με την παρ. 5, του άρθρου 42, του ν. 3996/2011, συνίστανται στην αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

Έτσι, δεύτερη πλήρη σύνταξη από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ χορηγείται με την πραγματοποίηση 6.000 ημερών ασφάλισης και τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση διαμορφούμενου ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, σύμφωνα με όσα προβλέπουν οι κοινοποιούμενες διατάξεις.

Περαιτέρω και σε ό,τι αφορά τη λήψη δεύτερης, μειωμένης κατά 50%, σύνταξης, για τις γυναίκες ασφαλισμένες, με τη συμπλήρωση 4.800 ημερών ασφάλισης, για τις οποίες προβλεπόταν με το ν. 3863/2010, σταδιακή προσαύξηση του 60^{ου} έτους της ηλικίας στο 65^ο, σημειώνουμε ότι από 1.1.2013 και εφεξής, το απαιτούμενο όριο ηλικίας διαμορφώνεται στο 67^ο έτος. Οι ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας δικαιούνται δεύτερη, μειωμένη κατά 50%, σύνταξη, με τη συμπλήρωση 4.800 ημερών ασφάλισης και του ορίου ηλικίας που διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης του 60^{ου} έτους της ηλικίας.

Η εξέλιξη των ορίων αυτών αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για τη λήψη δεύτερης μειωμένης κατά 50% σύνταξης	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείται
2010	4.800	60
2011	4.800	61
2012	4.800	62
2013	4.800	67

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2012 και τουλάχιστον 4.800 ημέρες ασφάλισης, μπορεί να δικαιωθεί δεύτερη, μειωμένη κατά 50%, σύνταξη, όταν συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας της.

ii. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της από 1.1.2013 και μετά και τουλάχιστον 4.800 ημέρες ασφάλισης, μπορεί να δικαιωθεί δεύτερη, μειωμένη κατά 50%, σύνταξη, όταν συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας της.

5. Για τις μητέρες ανηλίκων παιδιών, αυξάνονται από 1.1.2013, τα όρια ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης, όπως αυτά είχαν ανακαθοριστεί με την παράγραφο 17, περ. β', του άρθρου 10, του ν. 3863/2010, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης των 5.500 ημερών ασφάλισης	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ για πλήρη σύνταξη	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ για μειωμένη σύνταξη
2010	5.500	55	50
2011	5.500	57	52
2012	5.500	60	55
2013	5.500	67	62

Η δυνατότητα συνταξιοδότησης με τις εν λόγω προϋποθέσεις, παρέχεται μόνο στην περίπτωση που κατά τη συμπλήρωση των 5.500 ημερών ασφάλισης συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού.

Οι εν λόγω προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ισχύουν και για τους χήρους πατέρες ανηλίκων παιδιών.

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένη μητέρα που κατά το έτος 2012 συμπληρώνει 5.500 ημέρες ασφάλισης και συγχρόνως έχει ανήλικο παιδί, μπορεί να υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας ή του 55^{ου} έτους για μειωμένη.

ii. Ασφαλισμένη μητέρα που συμπληρώνει από 1.1.2013 και εφεξής 5.500 ημέρες ασφάλισης και έχει συγχρόνως ανήλικο παιδί, μπορεί να υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας ή του 62^{ου} έτους για μειωμένη.

6. Για τους ασφαλισμένους/ -ες, που συνταξιοδοτούνται με 10.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων τουλάχιστον 7.500 ημέρες στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα, ανακαθορίζονται από 1.1.2013, τα όρια ηλικίας για πλήρη και μειωμένη σύνταξη. Συγκεκριμένα, τα όρια ηλικίας που προβλέπονται από τις διατάξεις του τέταρτου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978 , όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 143 του ν. 3655/2008 και την παρ.2 του άρθρου 10 του ν.3863/2010 ανακαθορίζεται σταδιακά από το **60^ο & 9 μήνες το 2013 για πλήρη σύνταξη στο 62^ο και από το 58^ο και 9 μήνες στο 60^ο για μειωμένη.**

Οι ασφαλισμένοι αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξης με το όριο ηλικίας που διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης των 10.500 ημερών ασφάλισης, εκ των οποίων τουλάχιστον 7.500 ημέρες στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης σύνταξης αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης των 10.500 ημερών ασφάλισης, από τις οποίες 7.500 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που θα απαιτηθούν για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		για πλήρη	για μειωμένη
2010	10.500	55	53
2011	10.500	55 & 9μήνες	53 & 9 μήνες
2012	10.500	56 & 6 μήνες	54 & 6 μήνες
2013	10.500	60 & 9 μήνες	58 & 9 μήνες
2014	10.500	61 & 6 μήνες	59 & 6 μήνες
2015	10.500	62	60

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος που το έτος 2012 έχει πραγματοποιήσει 10500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 7.500 τουλάχιστον στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα, δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 56^{ου} έτους & 6 μηνών για πλήρη σύνταξη και του 54^{ου} έτους & 6 μηνών για μειωμένη.
- ii. Ασφαλισμένος που το έτος 2015 θα πραγματοποιήσει 10500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 7.500 τουλάχιστον στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα δικαιούται σύνταξη, με τη συμπλήρωση του 62^{ου} για πλήρη σύνταξη και του 60^{ου} για μειωμένη.

7. Για τις γυναίκες ασφαλισμένες που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων, τουλάχιστον 3.600 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα και εξ αυτών, 1.000 να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, εναρμονίζεται, από 1.1.2013, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης με το ισχύον - σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσης παραγράφου - όριο ηλικίας για τους άνδρες ασφαλισμένους στον ΚΒΑΕ, δηλαδή το 62^ο.

Οι ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας δικαιούνται σύνταξης με το όριο ηλικίας που διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης των 4.500 ημερών ασφάλισης, εκ των οποίων, τουλάχιστον 3.600 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα και εξ αυτών, 1.000 τουλάχιστον να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

Το όριο ηλικίας, όπως σταδιακά διαμορφώνεται, αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα :

ΕΤΟΣ συμπλήρωσης των 4.500 ημερών ασφάλισης*	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4500	55
2011	4500	56
2012	4500	57
2013	4500	62

* εκ των οποίων, τουλάχιστον 3.600 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα και εξ αυτών, 1.000 να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια.

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης το 2012, συνταξιοδοτείται με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους της ηλικίας.
- ii. Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης από το έτος 2013 και εφεξής, συνταξιοδοτείται με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας .

8. Για τους ασφαλισμένους /ες που συνταξιοδοτούνται με τις διατάξεις των β.δ. 7/65, β.δ. 649/68 και του άρθρου 19, του ν.2703/99, ανακαθορίζεται, σταδιακά, αρχής γενομένης από 1.1.2013, το προβλεπόμενο από τις διατάξεις αυτές όριο ηλικίας για λήψη πλήρους και μειωμένης σύνταξης, του ιπτάμενου προσωπικού, του προσωπικού εδάφους των αεροπορικών επιχειρήσεων, καθώς και του προσωπικού της Olympic Catering.

Συγκεκριμένα, από 1.1.2013, για το ως άνω προσωπικό ορίζεται το 61^ο έτος της ηλικίας για χορήγηση πλήρους σύνταξης και το 56^ο για μειωμένη, αυξάνεται, δε, το 2014 και μέχρι τη συμπλήρωση του 62^{ου} και του 57^{ου} έτους αντίστοιχα.

Επισημαίνεται, ότι όπου από τις διατάξεις των β.δ. 7/65 και 649/68 και του άρθρου 19, του ν.2703/99, προβλέπεται συνταξιοδότηση χωρίς όριο ηλικίας, από 1.1.2013, καθορίζεται το 61^ο έτος της ηλικίας και ,το 2014, το 62^ο έτος.

Η εξέλιξη του ορίου ηλικίας πλήρους και μειωμένης σύνταξης αποτυπώνεται στους παρακάτω πίνακες:

ΑΝΔΡΕΣ ΠΙΤΑΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	53	48
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΙΤΑΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	48	43
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΑΝΔΡΕΣ - ΚΑΤΟΧΟΙ ΠΤΥΧΙΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΠΤΗΣΗΣ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	58	53
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΓΥΝΑΙΚΕΣ- ΚΑΤΟΧΟΙ ΠΤΥΧΙΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΠΤΗΣΗΣ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	53	48
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΑΝΔΡΕΣ –ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΠΤΑΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ)
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	7500	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011		55
2012		56
2013		61
2014		62

ΑΝΔΡΕΣ - ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ή ΤΗΣ ΥΠΑ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	58	53
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΓΥΝΑΙΚΕΣ - ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ή ΤΗΣ ΥΠΑ
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	53	48
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

ΑΝΔΡΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
(ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ)
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	9000	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	9000	55
2012	9000	56
2013	9000	61
2014	9000	62

**ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
(ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ)
(β.δ 7/65 όπως τροποποιήθηκε με το 15B του ν.3863/2010)**

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	7500	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	7500	55
2012	7500	56
2013	7500	61
2014	7500	62

**ΑΝΔΡΕΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΛΑΦΟΥΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(β.δ. 649/1968, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 10 παρ. 15B του ν. 3863/2010)**

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	60	55
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

**ΓΥΝΑΙΚΕΣ- ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΛΑΦΟΥΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(β.δ. 649/1968, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 10 παρ. 15B του ν. 3863/2010)**

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	4500	55	50
2011	4500	55	50
2012	4500	56	51
2013	4500	61	56
2014	4500	62	57

**ΑΝΔΡΕΣ –ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΛΑΦΟΥΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ)
(β.δ. 649/1968, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 10 παρ. 15B του ν. 3863/2010)**

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	9000	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	9000	55
2012	9000	56
2013	9000	61
2014	9000	62

**ΓΥΝΑΙΚΕΣ –ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΛΑΦΟΥΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ)**

(β.δ. 649/1968, όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 10 παρ. 15B του ν. 3863/2010)

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	7500	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	7500	55
2012	7500	56
2013	7500	61
2014	7500	62

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος, ο οποίος συμπληρώνει το έτος 2012, τις απαιτούμενες 4500 ημέρες ασφάλισης με την ιδιότητα του **προσωπικού εδάφους αεροπορικών επιχειρήσεων**, κατοχυρώνει το όριο ηλικίας το οποίο ισχύει για το 2012 και ως εκ τούτου θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 56^{ου} έτους της ηλικίας και μειωμένης σύνταξης με τη συμπλήρωση του 51^{ου} έτους.
- ii. Ασφαλισμένος, ο οποίος θα συμπληρώσει τις 4500 ημέρες ασφάλισης, με την ιδιότητα του **προσωπικού εδάφους αεροπορικών επιχειρήσεων το 2014**, θα δικαιωθεί σύνταξης στο όριο ηλικίας που ισχύει το έτος αυτό, δηλ. θα δικαιωθεί πλήρους ή μειωμένης σύνταξης όταν θα συμπληρώσει το 62^ο έτος και 57^ο έτος αντίστοιχα.
- iii. Ασφαλισμένος, ο οποίος πραγματοποίησε το 2011, 7500 ημέρες ασφάλισης **ως ιπτάμενο προσωπικό**, κατοχυρώνει το όριο ηλικίας που ισχύει για το συγκεκριμένο έτος και θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας.
- iv. Ασφαλισμένος, ο οποίος θα συμπληρώσει το 2014, τις 7500 ημέρες ασφάλισης **ως ιπτάμενο προσωπικό**, θα κατοχυρώσει τα όρια ηλικίας του έτους αυτού και ως εκ τούτου θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

9. Για τους **ασφαλισμένους/-ες του Ιδρύματος**, που συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης**, από 1.1.2013, το όριο ηλικίας για τη λήψη πλήρους σύνταξης αυξάνεται από το 65^ο έτος της ηλικίας στο 67^ο και για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, από το 60^ο έτος της ηλικίας στο 62^ο. Για τη λήψη, δε, μειωμένης σύνταξης, απαιτείται, από τις συνολικά 4.500 ημέρες ασφάλισης, να έχουν πραγματοποιηθεί και 100 τουλάχιστον ημέρες ανά έτος, την τελευταία πενταετία πριν την υποβολή της αίτησης για σύνταξη.

ΕΤΟΣ υποβολής της αίτησης για σύνταξη	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2012	4.500	65	60
2013	4.500	67	62

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος/-η, που υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη έως 31.12.2012, με συνολικό χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 4.500 ημερών, απαιτείται να έχει συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας.
- ii Ασφαλισμένος/-η, που υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη από 1.1.2013 και εφεξής, με συνολικό χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 4.500 ημερών, απαιτείται να έχει συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας.

10. Για τους **άνδρες ασφαλισμένους σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα (BAE)**, που συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης**, εκ των οποίων, τουλάχιστον **3.600 σε BAE**

και από αυτές, 1000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, το όριο ηλικίας, από 1.01.2013, αυξάνεται από το 60^ο στο 62^ο έτος.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	60
2013		62

Παράδειγμα :

Ασφαλισμένος, ο οποίος το 2012 συμπληρώνει 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 3.600 σε ΒΑΕ και από αυτές, 1000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας, εφόσον το συμπληρώνει έως 31.12.2012.

Στην περίπτωση που συμπληρώνει 4.500 ημέρες ασφάλισης μετά την 1.01.2013 (εκ των οποίων 3.600 σε ΒΑΕ και από αυτές, 1000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας) δικαιούται σύνταξη με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

11. Για τους ασφαλισμένους-ες, οι οποίοι συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3600 σε βαριές οικοδομικές ή τεχνικές εργασίες** και από αυτές, 1000 τα τελευταία 13 έτη από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης ή με **4500 ημέρες ασφάλισης όλες σε οικοδομικές ή τεχνικές εργασίες**, εκ των οποίων οι 500 τα τελευταία 13 έτη από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης (ν. 1543/85 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), τα όρια ηλικίας αυξάνονται από 1.01.2013, για τους μεν άνδρες στο 60^ο έτος, για τις δε γυναίκες στο 55^ο.

ΑΝΔΡΕΣ

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	58
2013		60

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	53
2013		55

Παράδειγμα :

Ασφαλισμένη, η οποία θα συμπληρώσει τις απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης σε οικοδομικές εργασίες το 2013 και εφεξής, θα δικαιωθεί σύνταξης όταν θα συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας.

12. Για τους ασφαλισμένους/ες του Ιδρύματος (προσωπικό Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης) οι οποίοι συνταξιοδοτούνται με **4500 ημέρες ασφάλισης** εκ των οποίων οι **3600 στις ειδικότητες του ν.1694/87 (υπηρεσίες υγιεινής – καθαριότητας)** - και από αυτές

1000 την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης , το όριο ηλικίας αυξάνεται από 1.01.2013 από το 58^ο στο 60^ο έτος.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	58
2013		60

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένος, ο οποίος έχει συμπληρώσει τις ως άνω ημέρες ασφάλισης το 2012, δικαιούται πλήρους σύνταξης στο 58^ο έτος, εφόσον το συμπληρώνει έως 31.12.2012.

Στην περίπτωση που το συμπληρώνει μετά την 1.01.2013, θα δικαιωθεί σύνταξης όταν θα συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας.

ii. Ασφαλισμένη, η οποία θα συμπληρώσει τις απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης στις ως άνω εργασίες το 2013 και εφεξής, θα δικαιωθεί σύνταξης όταν θα συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας.

13. Για τους ασφαλισμένους του Ιδρύματος, εργαζόμενους στην επιφάνεια μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων, που συνταξιοδοτούνται με **4500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3600** σε εργασίες μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων (ν.2335/95), τα όρια ηλικίας από 1.01.2013 αυξάνονται για τους μεν άνδρες από το 60^ο στο 62^ο έτος, για τις δε γυναίκες από το 55^ο στο 57^ο έτος.

ΑΝΔΡΕΣ

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	60
2013		62

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	55
2013		57

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένος, που συμπληρώνει τις ως άνω ημέρες ασφάλισης, δικαιούται σύνταξης στο 60^ο έτος της ηλικίας, εφόσον το συμπληρώνει έως και 31.12.2012.

Στην περίπτωση, ωστόσο, που συμπληρώνει το 60^ο έτος μετά την 1.01.2013, θα δικαιωθεί σύνταξης με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

ii. Ασφαλισμένη, η οποία θα συμπληρώσει τις ως άνω ημέρες ασφάλισης το 2013, κατοχυρώνει το όριο ηλικίας, όπως αυτό διαμορφώνεται από 1.01.2013 και ως εκ τούτου θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους της ηλικίας.

14. Για τους ασφαλισμένους/-ες, που συνταξιοδοτούνται με **4.050 ημέρες ασφάλισης σε υπόγειες στοές μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων** (αρ.20, του ν. 997/79), τα όρια ηλικίας αυξάνονται από 1.01.2013, από το 55^ο στο 57^ο έτος της ηλικίας και για όσους συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης αποκλειστικά σε υπόγειες στοές μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων** (αρ. 10, του ν. 1654/86), από το 50^ο στο 52^ο έτος της ηλικίας.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4050	55
2013		57

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	50
2013		52

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένος, ο οποίος συμπλήρωσε τις **4050** ημέρες ασφάλισης το 2011, δικαιούται σύνταξης στο 55^ο έτος, εφόσον το συμπληρώνει έως 31.12.2012.

Στην περίπτωση, ωστόσο, που συμπληρώνει το 55^ο έτος μετά την 1.01.2013, το όριο ηλικίας αυξάνεται κατά 2 έτη και ως εκ τούτου ο συγκεκριμένος ασφαλισμένος, θα δικαιωθεί σύνταξης με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους της ηλικίας.

ii. Ασφαλισμένη, που συμπληρώνει τις **4500** ημέρες ασφάλισης αποκλειστικά σε υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων το έτος 2013, θα συνταξιοδοτηθεί όταν συμπληρώσει το 52^ο έτος της ηλικίας.

15. Για τους ασφαλισμένους/-ες, ηθοποιούς μελοδραματικού θεάτρου και μουσικούς πνευστών οργάνων του Π.Δ 212/84, που συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3.600** σε μία από τις ανωτέρω ιδιότητες και από αυτές, 1.000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, αυξάνεται το όριο ηλικίας, από 1.01.2013, από το 50^ο στο 52^ο έτος

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	50
2013		52

Παράδειγμα :

Ασφαλισμένος, ο οποίος συμπληρώνει τις 4500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 3600 ημέρες ασφάλισης το 2012, λ.χ με την ιδιότητα του ηθοποιού μελοδραματικού θεάτρου, δικαιούται πλήρους σύνταξης στο 50^ο έτος, εφόσον το συμπληρώνει έως 31.12.2012.

Στην περίπτωση, ωστόσο, που συμπληρώνει το 50^ο έτος μετά την 1.01.2013, θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 52^{ου} έτους της ηλικίας.

16. Για τους ασφαλισμένους/-ες, χορευτές/-τριες (π.δ 212/84), που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3.600 με την ως άνω ιδιότητα και από αυτές 1000

τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, αυξάνεται από 1.01.2013 το όριο ηλικίας, από το 48^ο στο 50^ο έτος.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	4500	48
2013		50

Παράδειγμα :

Ασφαλισμένη, η οποία θα συμπληρώσει τις 4500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 3600 με την ιδιότητα της χορεύτριας το 2013, θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας.

17. Για τους ασφαλισμένους/ες του Ιδρύματος, που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3.600 με τις ιδιότητες των **ηθοποιών θεάτρου πρόζας και μουσικών, υποβολέων και μουσικών εγχόρδων και κρουστών οργάνων, τεχνικών θεάτρου και κινηματογράφου, προσωπικού σκηνής** (ν.1210/81) και από αυτές, 1.000 τουλάχιστον την τελευταία 13ετία από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, αυξάνονται από 1.01.2013 τα όρια ηλικίας, στους μεν άνδρες , από το 60^ο στο 62^ο έτος, στις δε γυναίκες, από το 55^ο στο 57^ο έτος.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
2012	4500	60	55
2013		62	57

ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
(υπαχθέντες για πρώτη φορά στην ασφάλιση από 1.1.1993 και εφεξής)

1. Με τις κοινοποιούμενες διατάξεις ανακαθορίζεται για τους νέους ασφαλισμένους του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., το προβλεπόμενο από τις διατάξεις της παρ. 10, του άρθρου 10, του ν.3863/2010, όριο ηλικίας.

Συγκεκριμένα, οι ασφαλισμένοι/-ες της κατηγορίας αυτής, από 1.1.2013, συνταξιοδοτούνται με τη συμπλήρωση 12.000 ημερών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας.

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΣ / ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ασφαλισμένοι από 1/1/1993 και μετά)	1/1/2011 έως 31/12/2012	40	60
	από 1/1/2013 και μετά		62

2. Για τις μητέρες ανηλίκων παιδιών, αυξάνονται από 1.1.2013, τα όρια ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης, όπως αυτά είχαν ανακαθοριστεί με την παράγραφο 17, περ. ε', του άρθρου 10, του ν.3863/2010, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ για πλήρη σύνταξη	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ για μειωμένη σύνταξη
2010	6.000	55	50
2011	6.000	55	50
2012	6.000	55	50
2013	6.000	67	62

Οι εν λόγω προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ισχύουν και για τους χήρους πατέρες ανηλίκων παιδιών.

Παραδείγματα :

i. Ασφαλισμένη που υποβάλει αίτηση για συνταξιοδότηση ως μητέρα ανηλίκου κατά το έτος 2012, πρέπει κατά την υποβολή της αίτησης συγχρόνως να έχει συμπληρώσει 6.000 ημέρες ασφάλισης και το 55^ο έτος της ηλικίας, για πλήρη σύνταξη ή το 50^ο έτος, για μειωμένη και να έχει και ανήλικο παιδί.

ii. Ασφαλισμένη που υποβάλει αίτηση για συνταξιοδότηση ως μητέρα ανηλίκου από το έτος 2013 και εφεξής, πρέπει κατά την υποβολή της αίτησης συγχρόνως να έχει συμπληρώσει 6.000 ημέρες ασφάλισης και το 67^ο έτος της ηλικίας, για πλήρη σύνταξη ή το 62^ο έτος, για μειωμένη και να έχει και ανήλικο παιδί.

3. Για τους ασφαλισμένους/-ες του Ιδρύματος, που συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης**, το όριο ηλικίας αυξάνεται από 1.1.2013, από το 65^ο έτος της ηλικίας για τη λήψη πλήρους σύνταξης στο 67^ο και από το 60^ο έτος της ηλικίας, για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, στο 62^ο.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2012	4.500	65	60
2013	4.500	67	62

Στην περίπτωση λήψης μειωμένης σύνταξης, εξακολουθεί να ισχύει η ειδική πρόσθετη προϋπόθεση των 750 ημερών ασφάλισης τουλάχιστον, την τελευταία πενταετία πριν την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης.

Παραδείγματα :

- i. Ασφαλισμένος/-η, που υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη έως 31.12.2012, με συνολικό χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 4.500 ημερών, απαιτείται να έχει συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας.
- ii. Ασφαλισμένος/-η, που υποβάλει αίτηση για πλήρη σύνταξη από 1.1.2013 και εφεξής, με συνολικό χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 4.500 ημερών, απαιτείται να έχει συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας.

4. Για τους ασφαλισμένους-ες, που συνταξιοδοτούνται με **4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων, οι 3.375 σε βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα** (άρθρο 24, παρ.3, του ν. 2084/1992) , το όριο ηλικίας αυξάνεται από 1.01.2013, από το 60^ο στο 62^ο έτος .

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	60
2013	4500	62

Παράδειγμα:

Ασφαλισμένος/η, που συμπληρώνει 4.500 τουλάχιστον ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3375 σε ΒΑΕ (άρθρο 24 παρ.3 του ν.2084), έως 31.12.2012 δικαιούται πλήρους σύνταξης στο 60^ο έτος της ηλικίας, εφόσον το συμπληρώνει έως και 31.12.2012. Στην περίπτωση, ωστόσο, που συμπληρώνει το 60^ο έτος μετά την 1.01.2013, το όριο ηλικίας αυξάνεται κατά 2 έτη και ως εκ τούτου ο συγκεκριμένος ασφαλισμένος, θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 62^ο έτους της ηλικίας.

5. Για τους ασφαλισμένους/-ες του Ιδρύματος (ηθοποιοί μελοδραματικού θεάτρου, μουσικού θεάτρου και θεάτρου πρόζας, μουσικοί εγχόρδων, κρουστών και πνευστών οργάνων, τεχνικοί θεάτρου και κινηματογράφου, υποβολείς, προσωπικό σκηνής, χορευτές, προσωπικό καθαριότητας των Ο.Τ.Α., οικοδόμοι, προσωπικό αεροπορικών εταιρειών, πτυχιούχοι χειριστές αεροσκαφών που εκτελούν πτητικές εργασίες) που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων, οι 3.375 στην ασφάλιση των αντίστοιχων ειδικότητων (άρθρο 24, παρ.3 και 4, του ν.2084/1992), το όριο ηλικίας αυξάνεται από 1.01.2013, από το 60^ο στο 62^ο έτος .

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2012	ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	60
2013	4500	62

6. Για τους ασφαλισμένους-ες, εργαζόμενους στις υπόγειες στοές μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων, οι οποίοι συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων, οι 3.375 σε υπόγειες στοές μεταλλείων –λιγνιτωρυχείων (άρθρο 24, παρ.5, ν. 2084/1992), το όριο ηλικίας αυξάνεται από 1.01.2013, από το 55^ο για πλήρη σύνταξη στο 57^ο έτος και από το 50^ο, για μειωμένη σύνταξη, στο 52^ο έτος .

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2012	4500	55	50
2013		57	52

Παράδειγμα :

Ασφαλισμένος/η, που θα συμπληρώσει το έτος 2013 , 4.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων οι 3.375 σε υπόγειες στοές μεταλλείων λιγνιτωρυχείων, θα δικαιωθεί πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους και μειωμένης με τη συμπλήρωση του 52^{ου} έτους αντίστοιχα.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ :

Όπως είναι γνωστό, με την παρ. 1 του άρθρου 53 του ν.2084/1992 ορίζεται ότι, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των ασφαλισμένων των φορέων κύριας ασφάλισης ισχύουν και για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, στους οποίους υπάγονται οι ασφαλισμένοι.

Κατόπιν τούτου, επισημαίνεται ότι οι μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των φορέων κύριας ασφάλισης, που εισάγονται με τις προαναφερθείσες διατάξεις, ισχύουν και για τους αντίστοιχους φορείς επικουρικής ασφάλισης των ασφαλισμένων αρμοδιότητας Γ.Γ.Κ.Α..

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Το δικαίωμα αναγνώρισης πλασματικών χρόνων ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν. 3996/2011 εξακολουθεί να υφίσταται για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011 και εφεξής, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/10. Η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί προγενέστερα ή μεταγενέστερα του έτους του οποίου τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης επιθυμούν να κατοχυρώσουν, ακόμη και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησης τους, σε καμιά όμως περίπτωση μετά την ημερομηνία συνταξιοδότησης (έγγραφο μας Φ80000/21395/1450/6-10-2011). **Αντίθετα**, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι 31.12.2010 καθώς και για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.1.2011 και εφεξής με βάση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιήθηκαν από το άρθρο 10 του ν. 3863/10 εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/92, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του από την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/10.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε να προβείτε σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, ούτως ώστε να γνωστοποιηθούν άμεσα οι κοινοποιούμενες διατάξεις στα κατά τόπους υποκαταστήματα του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. και να είναι δυνατή, στη συνέχεια, η πλήρης ενημέρωση των ασφαλισμένων,

αναφορικά με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης τους και την κατοχύρωση των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων .

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Δρ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ - ΔΕΔΟΥΛΗ

Εσωτερική κοινοποίηση :

- 1) Γραφείο Υπουργού
- 2) Γραφείο Γεν. Γραμματέα
- 3) Γραφεία Γενικών Δ/ντών Κ.Α. και Δ.Υ.
- 4) Όλες τις Δ/σεις
& το Τμήμα Διαδοχικής
Ασφάλισης της Γ.Γ.Κ.Α.
- 5) Δ/ση Κ.Α.Μ., Τμήματα Α', Β', Γ' και Δ'
- 6) ΙΡΙΔΑ